

Провісник високої духовності

У Сумській обласній науковій універсальній бібліотеці відбувся круглий стіл краєзнавців з ініціативи виконавчого директора обласної громадської організації «Центр соціально-гуманітарного розвитку «Рідний край» Віталія Шейка. В актовій залі бібліотеки влаштовано виставку-продаж різноманітних історико-краєзнавчих видань, листівок, буклетів, проспектів. Сумські патріоти, архівісти, дослідники, журналісти, усі небайдужі до збереження й помноження славних традицій нашого краю, островів духовності Слобожанщини й Полісся, жваво обговорили актуальні питання краєзнавства. У роботі круглого стола брав участь директор музею «Харківська приватна садиба» Андрій Парамонов.

Центральною темою сумського краєзнавства є нинішня пам'ятна дата Миколи Неплюєва, видатного богослова, дипломата, засновника Воздвиженського Трудового Братства на теренах сьогоднішнього Ямпільського району на Сумщині. М. Неплюєв народився 24 вересня 1851 р. у м. Ямполі у старовинній дворянській родині. Дістав блискучу освіту, служив радником російського посольства в Німеччині, але глибока релігійність спонукала його зайнятися життям селян у його родинних маєтках. Опанувавши секрети сільського господарства, Микола Миколайович відкрив у рідному Воздвиженську аграрну школу, де поряд з фаховими знаннями учні діставали глибоке релігійне виховання, а також матеріальне забезпечення, себто там формували добрих християн та культурних хліборобів. У 1893 році було затверджено «Статут Православного Хрестовоздвиженського Трудового Братства» на чолі з Миколою Неплюєвим.

Шляхетна, подвижницька діяльність Неплюєва мала великий резонанс у тодішній Росії. Лев Толстой був особисто знайомий з ним, благословляв його ініціативу: «Справу Вашу я підтримую од всієї душі і бажаю тривалого успіху». Подейкують, що саме його зобразив письменник як Нехлюдова в «Ранку поміщика», у трилогії «Дитинство, Отроцтво, Юність» і, можливо, певною мірою у романі «Воскресіння». Його діяльність знайшла відгук і у Ф. Достоєвського, О. Блока, С. Солертинського, П. Светлова та ін. Досвід М. Неплюєва вивчався в Краківсько-

му університеті, Сорбонні, Французькій академії наук, його богословські твори виходили, крім російської, французькою, німецькою, сербською та іншими мовами світу. У центрі уваги Неплюєва була пропаганда духовного єднання народів Європи, він висунув універсальний екуменічний принцип: «Кожен християнин, перебуваючи в рамках своєї церкви, може і мусить у християнах іншого сповідання бачити своїх братів у Христі».

1904 р., усвідомлюючи майбутні соціальні катастрофи Росії, він поставив питання національного каяття. Розпочав створення «Партії мирного прогресу» і «Всеросійського братства», покликаних об'єднати людей доброї волі довкола мирної розбудови, запобігти руйнівним війнам і революціям, але, на жаль, не був підтриманий урядом та інтелігенцією. Його ініціативу оцінили запізно, після всесвітніх потрясінь...

Від 90-их років минулого століття ім'я Неплюєва набуває визнання, вивчається його спадщина, життєпис, педагогічний та організаторський досвід. Про нього пишуть монографії, статті, знімають фільми, видають деякі богословські твори. Створюється музей-заповідник «Трудове Братство М. Неплюєва» у Воздвиженську, для цього використовують фонди та матеріали Народного музею села, дерев'яний будинок Неплюєвих, старовинний парк довкола нього, могилу Мико-

Микола Неплюєв

ли Миколайовича (помер 1908р). Такий музей стане не лише меморіалом однієї людини, але й самобутнім культурним ресурсом, здатним оберігати духовний досвід, розвивати християнську трудову культуру, виразником мирної релігійно-етичної громадської діяльності, що об'єднає Україну в колі передових європейських народів.

Панас МУДРИК
(за матеріалами книги
В. Авдасєва «Трудове Братство
Н. Неплюєва»)